

GRAAD 8

EBW - Ekonomie

EKSAMINATOR: A Pienaar

MODERATOR: E le Roux

19/11/2019

TOTAAL: 100

TYD: 1 uur

Beantwoord al die vrae op die foliopapier.

Handwritten signature and date: 22/10/2019

AFDELING A

VRAAG1

Pas die woord in Kolom A by die beskrywing in Kolom B. Skryf slegs die korrekte letter langs die nommer op die antwoordblad neer.

	KOLOM A		KOLOM B
1.1	Begroting	A	`n Dorp, distrik of stad met `n plaaslike regering
1.2	Ongeskiktheidstoelaag	B	Die belang wat die eienaar in die besigheid het
1.3	Halfgeskoolde arbeid	C	Werk wat `n hoë vlak van vaardigheid en opleiding vereis
1.4	Munisipaliteit	D	Voorbeeld is boekhouers en haarkappers
1.5	Eienaarsbelang	E	Persoon wat `n besigheid begin om in `n behoefte te voorsien en met die doel om `n wins te maak.
1.6	Vennootskap	F	Mense in hierdie sektor van die ekonomie verdien `n maandelikse salaris of `n weeklikse loon
1.7	Laissez Fairbestuurstyl	G	Dikteer aan mense wat hulle moet doen
1.8	Outokratiese bestuurstyl	H	Werk wat vaardighede vereis
1.9	Dienstebesigheid	I	Handel oor alle inkomstes en uitgawes van `n besigheid
1.10	Entrepreneur	J	In hierdie sektor werk mense vir hulleself.
		K	`n Vorm van besigheidseienaarskap waar die eienaars die wins deel
		L	Jy kry die toelaag as jy nie meer geskik is om te werk nie.
		M	`n Besigheid wat deur net een persoon besit word.
		N	Delegeer take aan ander en gee hulle die Vryheid om te besluit hoe om die taak te doen.

10 x 2 (20)

VRAAG 2

Vul die ontbrekende woorde in. Skryf slegs die woord/e langs die nommer op die antwoordblad.

- 2.1 Die eienaars van 'n maatskappy word genoem. (2)
 - 2.2 'n Maatskappy se wins word in die vorm van aan die eienaars betaal. (2)
 - 2.3 Die Nasionale Regering het drie take, naamlik,, en (6)
 - 2.4 Wanneer mense is, kan hulle deur hulle omgewing in die meeste van hulle behoeftes voorsien. (2)
 - 2.5 is geld wat jy leen van vriende, familie of die bank. (2)
 - 2.6 Goedere en dienste word geproduseer om die behoeftes en begeertes van te bevestig. (2)
- [16]**

AFDELING B

VRAAG 3

- 3.1 Noem **TWEE** voorbeelde van direkte belasting. (4)
 - 3.2 Noem **TWEE** voorbeelde van indirekte belasting. (4)
 - 3.3 Waarvoor staan die afkorting **BTW**. (2)
 - 3.4 Noem **DRIE** dinge waarvoor die regering die inkomste wat hulle ontvang, kan gebruik. (6)
 - 3.5 Noem die **DRIE** take van die Nasionale regering. (6)
 - 3.6 Noem enige **VIER** provinsies in Suid-Afrika. (4)
- [26]**

VRAAG 4

- 4.1 Identifiseer die vier produksiefaktore en gee ook elkeen se vergoeding. Doen dit in tabelvorm. (8)
 - 4.2 Dui by elk van die onderstaande aan of dit geskoolde, halfgeskoolde of ongeskoolde arbeid is:
 - 4.2.1 Vragmotorbestuurder
 - 4.2.2 Fisikus
 - 4.2.3 Tuinier
 - 4.2.4 Maatskaplike werker
- 4 x 2 (8)
[16]

VRAAG 5

- 5.1 Daar is gewoonlik **DRIE** verskillende vlakke van bestuur in 'n organisasie. Noem die **DRIE** vlakke. (6)
 - 5.2 Noem **TWEE** take wat deur 'n bestuurder verrig moet word. (4)
 - 5.3 Noem **VIER** eienskappe van 'n goeie bestuurder. (8)
 - 5.4 Noem **TWEE** hoofbestuurstyle. (4)
- [22]**

GROOTTOTAAL: 100

Grado 8

EBW - Ekonomie

Memorandum

19/11/2019

VRAAG 1

- 1.1 I //
- 1.2 L //
- 1.3 H //
- 1.4 A //
- 1.5 B //
- 1.6 K //
- 1.7 N //
- 1.8 G //
- 1.9 D //
- 1.10 E //

[20]

VRAAG 2

- 2.1 Aandelhouders // (2)
- 2.2 Dividende // (2)
- 2.3 Wetgewend, Uitvoerende, Regterlike // (2)
- 2.4 Selfonderhoudende // (2)
- 2.5 Geleende Kapitaal / Leningskapitaal // (2)
- 2.6 Verbruikers // (2)
menselike huishoudings [16]

VRAAG 3

- 3.1 Inkomstebelasting //; Besigheid (Maatskappij) belasting // (4)
- 3.2 BTW //, Sakebelasting //, Doanebelasting //, Invoerbelasting //,
Munisipale heffing //, Brandstofheffing // (4)
- 3.3 Belasting op Toegevoegde Waarde // (2)
- 3.4 Verdediging //, Onderwys //, Gesondheid //, Maatskaplike
sorg (welsyn) //, Gemeenskapsgeriewe //, Ekonomiese
aangeleenthede //, Infrastruktuur // 3 x 2 (6)
- 3.5 Wetgewend //, Uitvoerend //, Regterlike // (6)

3.6

- Gauteng
- Noordwes
- Limpopo
- Vrystaat
- Natal
- Mpumalanga
- Oos Kaap
- Noord-Kaap
- Wes-Kaap

✓

✓

✓

✓

Noem

4

(4)

Vraag 4

4.1

Arbeid ✓	Salariesse / Lone ✓
Natuurlike hulpbronne ✓	Huur ✓
Kapitaal ✓	Rente ✓
Entrepreneurskap ✓	Wins ✓
(4)	(4)

4.2

- 1) Halfgeskool ✓
- 2) Geskool ✓
- 3) Ongeskool ✓
- 4) Geskool ✓

4 x 2 (8)

Vraag 5

5.1

- Topvlakbestuur ✓
- Middelvlakbestuur ✓
- Laevlakbestuur ✓

3 x 2 (6)

5.2 Beplanning

Organisering //

Leiding //

Beheer

2 x 2 (4)

5.3 Gekwalificeerd

- Kan met mensen werk

• kwalificeer wees

- Betrouwbaar //

- Doen extra moeite

- Het werk graag gelukkig //

- Neem verantwoordelijkheid

- Stiptelijk //

- Georganiseerd

- Stel voorbeeld //

- Positieve houding

4 x 2 (8)

5.4 Democraties | deelnemende //

Toegeeflijk | permissief | Laissezfair //

Autokraties

Enige 2 x 2 (4)